

то търновци, пловдивци и софиенци протестират против участието в избирането на гръцкия патриарх, варненци, видинци, едриненци, солунци, сереслии, юскуплии³⁹ хабер нямат синковците, че [се] иска да са върши работа, ами чакат наготово - дано са вразумат гърците владици сами да ги напуснат! (I, 9, 5 октомври 1863).

Има и отвън радостни новини, ама за гърците. В Ниш и в Пирот тяхната работа са тури в ред. В Силистра си върви както е вървяла. В Анхиало и Месемврия, в Ловеч и Видин си я карат [по старому]. В[ъв] Варна, в Търново, в Плевен, ако и да не върви - пристъпя. В Македония навсякъде върлуват [патриаршистите]. За нас новините са отвън жалостни, твърде жалостни. (II, 11 юли 1864).

Критичен и дори малко песимистичен е патосът на цитираните обзори. Те обаче свидетелстват по неподправен начин за широтата на погледа, с който П. Р.Славейков следи ставащото във всички основни кътчета на българската земя, чиито жители са изразили готовност да се приобщят към формиращата се все още имагинерна структура на самостоятелната национална йерархия. Радващ се на успешния градеж на тази йерархия или бунтуващ се срещу инерцията и индиферентността на част от сънародниците си, словоохотливият редактор на в. „Гайда“ се явява не само в качеството си на вестител на добри и лоши новини, но и в ролята на (пред)известител на разгръщанията си процес на институционално конструиране на предмодерната българска политическа идентичност. Процес, който през 60-те години на XIX век неумолимо и плътно е прикрепен към динамиката и инерцията на църковнонационалното движение.

„За Въпроса - мъртвешко носило“

Докосването до неповторимото звучене на Славейковата „Гайда“ изисква по-плътно потапяне в специфичните изразни средства на смехотвореца. По тази причина ще представя три кратки текста в цялостния им вид. Те имат пряко отношение към църковното движение и ангажирани плътно с идеологемата за радикално обособяване на българския народ от Вселенската църква. Освен това, посланията им показват колко широк е контекстът на антипатриаршеските тежнения на Славейковите съвременници.

Стихотворението „Ридание на гърците владици“ (I, 10, 19 октомври 1863) е сред емблематичните поетически послания от 60-те години на XIX век, обвързали по неподправен начин с българската визия за същността и перспективите на духовната власт на патриаршеските архиереи и структури над етническата ни терито-